

Lahult Fastigheter AB
Morgan Erixon
morgan@lahult.se

Bidrag till byggnadsvårdande åtgärder på Brukskontoret i Rydöbruk, Hylte kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att lämna bidrag till följande åtgärder på Brukskontoret i Rydöbruk, fastigheten Övregård 1:38, Hylte kommun:

- Målning av fasader samt antikvarisk medverkan med 20 % av de kulturhistoriskt motiverade kostnaderna, dock högst 99 865 kronor med utbetalning under 2025.

Det totala bidragsbeloppet uppgår till 99 865 kr.

I bidragsbeloppet ingår delvis kostnad för moms, då sökande kan dra av momsen på 26 % av den bidragsgrundande kostnaden.

Villkor för beslutet

Hur ska arbetena utföras och dokumenteras?

- Arbetena ska utföras i överensstämmelse med ansökan. Alla väsentliga ändringar av utförande ska godkännas av Länsstyrelsen.
- Arbetena ska ske under antikvarisk medverkan av expert med nödvändig kompetens.
- Den antikvariske experten ska följa arbetet och lämna anvisningar, delta i byggmöten och besiktningar. Närmare villkor för antikvarisk medverkan finns i bifogad bilaga.
- Arbetena ska sammanfattas i en rapport. Närmare villkor för rapportens innehåll finns i bifogad bilaga. Rapporten ska sändas till Länsstyrelsen i digitalt format senast tre månader efter att arbetena slutförts.
- Den redovisning för bidragets användning som lämnas till Länsstyrelsen, får Länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet

tillgängliggöra för allmänheten inom ramen för myndigheternas verksamhet.

Hur sker rekvisition och utbetalning av bidraget?

- Innan bidraget kan rekvireras ska de åtgärder som rekvisitionen avser vara slutförda och fakturor med mera vara betalda. Bidraget kan betalas ut när de kostnader som det avser har godkänts av Länsstyrelsen.
- Rekvisition sker genom Länsstyrelsens e-tjänst för rekvisition av bidrag till kulturmiljövård: [Länk till e-tjänst](#). Den ska innehålla kvitton, kopior på fakturor, verifikationer på att dessa är betalda och redogörelse för genomförda åtgärder i form av ett antikvariskt slutintyg eller den färdiga rapporten.
- Bidraget ska rekvireras från Länsstyrelsen senast 2025-10-31.

Om rekvisition inte har kommit in till Länsstyrelsen i tid, kan det medföra att bidraget inte betalas ut.

Beskrivning av ärendet

Ansökan kom in till Länsstyrelsen den 20 januari 2025.

Kompletteringar till ansökan kom in den 14 april 2025.

Brukskontoret i Rydöbruk har idag fasader målade i linoljefärg från Engwall & Claesson i kulör järnoxidröd S 5040-Y80R och S 3010-Y60R samt fönster i grön kulör S 6010-G30Y. De aktuella åtgärderna innefattar målning av fasaderna i befintlig färg och kulör.

Av de kostnader som angivits i ansökan, har Länsstyrelsen bedömt att 499 326 kronor utgör kulturhistoriskt motiverad kostnad.

Ni har angivit Kulturmiljö Halland, Maria Johansson Jarneborn, som medverkande antikvarisk expert, vilken Länsstyrelsen bedömer har nödvändig kompetens för uppdraget.

Motivering till beslutet

Rydöbruk är en av länets äldsta bruksorter och utgör riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken (1998:808) samt ligger inom kommunalt kulturmiljöprogram. Miljön har en särpräglad karaktär med flera karaktäristiska byggnader som berättar om samhällets historia. En av dessa är brukskontoret som ligger intill Knystaforsen i Nissan i samhällets södra del. I samma område ligger också gamla byggnader från massabruk och finpappersbruk, ställverk, badhus, brandstation och ett litet våghus i trä. Medan vissa

av de äldre fabriksbyggnaderna har förfallit har en del hus fått nya funktioner, däribland brukskontoret som idag fungerar som rum för övernattning i samband med besök på närliggande restaurang.

Länsstyrelsen bedömer att det är av vikt att de äldre karaktärsbyggnaderna i Rydöbruk bevaras och att bidrag kan beviljas för åtgärderna eftersom de bidrar till bevarandet av brukskontorets kulturhistoriska värden.

Länsstyrelsens kulturmiljöarbete syftar till att nå statens mål för en hållbar samhällsutveckling. Detta bidrag medverkar till att nå de nationella kulturmiljömålen:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen

Samt de nationella miljömålen:

- God bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet grundar sig på 2 § förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.

Information

Meddela snarast Länsstyrelsen om ni inte godtar villkoren för detta bidrag.

Ni som bidragsmottagare är uppdragsgivare och svarar själv för att alla berörda informeras om villkoren i detta beslut.

I en faktura som lämnas vid rekvisition av bidraget ska förutom uppgifter om säljare, kund, belopp och datum även framgå vad fakturan avser, varornas mängd och art eller tjänstens omfattning och art, säljarens registreringsnummer för moms mm. Ytterligare information finns på www.skatteverket.se.

Detta bidrag kan inte kombineras med ROT-avdrag.

För bidraget gäller de regler för återbetalningsskyldighet som anges i 20 § förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.

Detta beslut kan inte enligt 23 § förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer överklagas.

Om ni har frågor kan ni kontakta Maja Jannerling på telefon 010-2243363. Ni kan även skicka e-post till maja.jannerling@lansstyrelsen.se. Ange då ärendets diarienummer 604-2025.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Cecilia Engström med antikvarie Maja Jannerling som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsantikvarie Emma Östlund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Information om antikvarisk medverkan och om innehåll i rapport

Kopia till:

Kulturmiljö Halland, kulturmiljo@museumhalland.se

Kulturmiljö Halland, antikvarisk expert Maria Johansson Jarneborn, maria.johansson.jarneborn@museumhalland.se

Hylte kommun, kommunen@hylte.se

Information om antikvarisk medverkan

Bakgrund

Du/ni har beviljats ett bidrag för byggnadsvård med villkor om så kallad antikvarisk medverkan. Denna bilaga beskriver vad det innebär och vilka krav Länsstyrelsen ställer på hur den ska genomföras.

Vid beslut om bidrag enligt förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer får Länsstyrelsen ställa som villkor att åtgärden ska utföras under antikvarisk medverkan.

Syftet med antikvarisk medverkan är att en antikvarisk expert ska vara ett stöd under byggprocessen. Det innebär också att experten ska följa arbetet så att detta utförs i enlighet med länsstyrelsens beslut. Den antikvariske experten ska även dokumentera åtgärderna.

Den antikvariske experten arbetar på uppdrag av byggherren. Det är alltså du/ni som bidragsmottagare som ska anlita en antikvarisk expert.

Särskilt att tänka på för dig som bidragsmottagare

Det är du/ni som bidragsmottagare som:

- ska anlita en antikvarisk expert
- är ansvarig för att den antikvariske experten är informerad om vad som framkommer under arbetets gång och om det sker avvikelser från beslutet
- är ansvarig för att den antikvariske experten får möjlighet att följa arbetet, delta i byggmöten och besiktningar samt dokumentera före, under och efter genomförda åtgärder.
- ska informera länsstyrelsen om det sker eventuella avvikelser från villkoren i bidragsbeslutet.
- ansvarar för att Länsstyrelsen får den antikvariske expertens rapport/dokumentation.

Den antikvariske expertens uppgifter

Den antikvariske experten ska:

- följa arbetet och vid behov lämna anvisningar samt delta i byggmöten och besiktningar.
- ges tillfälle att utföra kulturhistorisk dokumentation före, under och efter arbetets utförande.
- hålla sig informerad om vad som framkommer under arbetets gång och om det sker avvikelser från beslutet. Den antikvariske experten ska underrätta dig/er som byggherre om sådana avvikelser. Det är sedan ditt/ert ansvar att på lämpligt sätt föra sådan information vidare till Länsstyrelsen.
- sammanställa en rapport över genomförda åtgärder (se nedan).

Övriga vanligt förekommande uppgifter för den antikvariske experten kan vara att:

- bistå dig/ er som byggherre med råd.
- lämna detaljanvisningar, till exempel den exakta dragningen av en ledning eller placeringen av en nytillkommande byggnadsdetalj.
- Bevaka och dokumentera vad som framkommer under arbetet, till exempel när ytskikt eller senare tillägg avlägsnas eller murverk friläggs.

Vem kan anlitas som antikvarisk expert?

Ett grundläggande krav är att experten har lämplig utbildning och praktisk erfarenhet. En antikvarisk expert ska självständigt kunna tolka, analysera och värdera samt redogöra för hur kulturhistoriska värden påverkas vid ändringar av byggnadsverk, eller andra berörda anläggningar.

Relevant utbildning för en antikvarisk expert är till exempel byggnadsantikvarisk högskoleutbildning eller arkitekt-/ingenjörsutbildning som byggts på med kunskaper om restaurering eller motsvarande erfarenhet. I vissa fall krävs trädgårdshistorisk kompetens, konservatorutbildning eller annan specialistkompetens.

Tidigare erfarenhet av antikvarisk medverkan är ett krav. Sådan erfarenhet kan experten ha fått antingen genom egna uppdrag eller genom att ha medverkat som antikvarisk expert under sakkunnig ledning.

Den antikvariske experten ska ha goda kunskaper om kulturmiljölagen (1988:950), där särskild vikt läggs vid kunskaper om kapitel 3 samt god kännedom om övriga relevanta lagar och regelverk.

Länsstyrelsen bedömer att de kompetenskrav som finns i Boverkets certifieringssystem av sakkunniga kontrollanter av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk också i de flesta fall kan tillämpas då villkor ställs om antikvarisk medverkan enligt KML. Se vidare <https://rinfo.boverket.se/KUL/PDF/BFS2011-15KUL2.pdf>

Kostnad för antikvarisk expert och dokumentation

Det är du/ni som bidragssökande och byggherre som tar in offert för och bekostar den antikvariska experten. Det finns möjlighet att söka bidrag

hos Länsstyrelsen till kostnaden för antikvarisk medverkan och dokumentation. Referenser:

Riksantikvarieämbetets vägledning Antikvarisk medverkan:

http://saml.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/235/Varia%202014_6.pdf?sequence=5

Information om innehåll i antikvarisk rapport

En antikvarisk rapport ska innehålla de uppgifter som redovisas nedan. Omfattningen är beroende av projektets omfattning och grad av komplexitet.

Administrativa uppgifter

- Länsstyrelsens diarienummer för ärendet
- Bidragsmottagare och beställare
- Bidragsobjektets namn, fastighetsbeteckning och kommun
- Medverkande entreprenör/er, arbetsledare och antikvarisk expertis
- Tidpunkter och/eller protokoll för byggmöten eller besiktningar
- Tidpunkter för genomförande
- Vem som upprättat rapporten

Beskrivning av bidragsobjektet och beviljade åtgärder

- Bidragsobjektets historik (obs, kortfattat) med tidigare renoveringsarbeten/åtgärder samt dess skyddsstatus eller annan kulturhistorisk värdering som gjorts
- En statusbeskrivning av berörd byggnadsdel/anläggning/miljö före arbetets genomförande
- Beskrivning av aktuella åtgärder och hur de avses genomföras med vilka material och metoder samt eventuella villkor i länsstyrelsens beslut
- Relevant bildmaterial i form av fotografier och enkla skisser med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar

Beskrivning av genomförda åtgärder

- En redogörelse för genomförda åtgärder
- Redovisning av och vilka material som använts inkl. tillverkare/leverantör för material
- Redogörelse för kulturhistoriska, byggnadstekniska/byggnadshistoriska iakttagelser och berättelser som framkommit under arbetet
- En motivering och beskrivning av eventuella antikvariska överväganden och avsteg från beslutade åtgärder och dess påverkan på det kulturhistoriska värdet
- Relevant bildmaterial i form av fotografier och enkla skisser med bildtext som anger vad bilden beskriver/visar